

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 coroane
Pe un pătrar de an 4 coroane
Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir pețit primădată 60 bani, a doua-oraă
50 bani, a treia-oraă 40 bani.

Regele nostru

al țărănilor, după cum în anii din urmă a-Ți fost numit din partea multora, fi-Ți binevenit pe pământul nostru!

De multă vreme Te-am dorit, de mult ne-am tot cugetat, că va trebui să sosească odată ceasul desrobirii neamului nostru. Acum a sosit!

În aceste zile, sufletul nostru se ușurează, speranțele ne cresc, bucuria inimii ne dă o nouă putere de viață.

Azi numai la Tine, Înălțate Impărate, — cum am vrea noi să Te numim pe veci, — ne gândim, aducându-Ți din inimă curată: omagiu, credință și supunere de cetățeni liberi și fericiți.

Da, suntem cetățeni liberi, scăpați sub Domnia Maiestății Voastre, care a-Ți știut a vă face o armată vitează din talpa țării, iar pe cei mai aleși fii ai neamului i-ai luat de sfetnici lângă Tine, la conducerea treburilor mari ale Neamului. Astfel ai învins, Înălțate Impărate!

Ne simțim cetățeni fericiți, fiindcă ne-ai făgăduit, Maiestate, și nouă din pământul Țării, pe care am apărut-o și o vom apăra totdeauna. De-acum încolo avem toți patrie și ceva în patrie.

Suntem și mândri pe Tine, fiindcă prin rânduirea împărțirii moșiilor Tale la țărani, ai dat dovadă de iubire față de noi și o pildă vie cum să urmeze alți fii ai Țării.

De aceea, noi mulțimea, Te-am numit cu cea mai curată inimă și gând: Regele țărănilor. Acum mai nutrim dorința: să Te facem Impărat, ceea ce nu peste mult va trebui să urmeze.

Bine-ați venit pe pământul suferințelor noastre!

Să trăiți, la mulți ani, Înălțate Impărate!

Odată și acum...

Reginei Maria

Ne povestea în seri de iarnă, al cărților înțelept graiu,
Că dragostea de neam și lege preschimbă stâncile în plaiu.
Noi rostul slovelor din carte, îl talmăceam înfiorați,
Cu gândurile pironite pe piscurile din Carpați...

În ceasurile de urgie, stăteam cu vântul de povești,
Și 'n taină ne șoptea pribesgul: „Priviți mereu spre București,
Acolo un Craiu și-o Crăiasă fac planul podului vrăjit,
Cum se 'mpreune la olaltă frățani în trei părți despărțiți“.

Povestea rămânea din tată, ca moștenire celor vii;
Aceștia la sorocul vremii o 'ntabulau pe-ai lor copii.
Așa se strecura comoara nădejților din neam în neam:
C'o se sosescă ceasul mare, pe care noi îl așteptam.

A temnițelor parapet și-al culitelor vârf de otel
Nu au putut opri în iumi svăcnirile de-acelaș tel.
Din ce creștea mai mult potopul urgiei peste-al nost ogor,
Mai plină de curaj credința, spre casa Voastră pleca 'n sbor,

Ea te vedea, Regină-mamă, la căpătâiul nost veghind
Și se 'ntorcea înseninată în cale tuturor spunând:
„Aveți nădejde!... Zorii zilei grăbesc spre culmile de deal,
Un înger ostilor cu mâna le-arată drumul spre Ardeal“.

Noi am avut două izvoare de lacrimi, pe cari le vărsam:
Erau izvorul suferinții și-al bucuriei, că V'aveam
Pe Tine Rege și Regină; — crezând în Cel ce V'a dat nouă
Am plâns și-am râs, în zile multe, secându-le pe amândouă.

Când codrii Vă 'mpletesc cunună, izvoarele Vă preamăresc
Și luncile Vă 'ntind covorul, pe 'ntinsul hotar românesc
Răsună vorbele de mamă, trecând prin codri peste văi.
Regina noastr'a tuturora! Azi mulți suntem copiii Tăi!...

Petru O. Orlățanu.

Înălțate Impărate!

Înălțate Impărate!
Noi țărani dela sate,
Pentru ce ai făcut dreptate
Și ne-ai scos din răutate,
Te rugăm, Măria Ta,
Să primești ce noi Ți-om da:

Codrii mândrului Ardeal,
Luncile cu-a lor podbeal,
Vălile scaldate 'n soare,
Apele murmurătoare,
Șesurile încărcate,
Viile încununat,
Cântecelile noastre toate...

Pământul cu-ale lui comori,
Cesta mândră de ficiori,
Plaiuri dragi, șerpuitoare,
Credința nemuritoare.

...Iar de ceri, Măria Ta,
Și viața Ți-o vom da.
Din trupuri vom face stâncă,
Dragostea apă adâncă,
Apărând pe-al nostru Rege,
Tronul, patrie și lege,
Vom muri, ca să trăiască
Țara mare, românească!

Petrea Dascălul.

Regina Maria și portul țărănesc.

Portul poporului român e recunoscut ca unul dintre cele mai frumoase porturi țărănești din lume. De altcum în el ne e pusă o parte din comoara sufletului nostru. Chindisiturile de pe hainele noastre sunt o măiestrie, care nu se poate învăța. Ea se naște sau mai bine zis, ea e născută deodată cu neamul și va trăi până atunci, până când noi ținem la limba și la firea noastră.

Portul nostru a fost urgisit și pedepsit de dușmanii de ieri. Știau asupritorii, că lovind și urgisind portul, ating coardele simțitoare ale sufletului însuși, coarde, cari plângeau de durere, simțind cum ni se batjocorește portul.

Străinii, cari ne-au fost dușmani de moarte, au descoperit în hainele noastre o frumusețe și o bogăție rară. Impărătese și Regine au luat iia și cojocelul românesc, la serbări mari, voind să arate prin aceasta nu bogăția de aur și pietre scumpe, ci bogăția sufletească care înțelege ce este frumosul și plăcutul.

Regina Maria, venită dintr'o țară cultă și bogată (din Anglia), la prima întâlnire cu portul românesc a înțeles că în alțițele, strâmbănoajele și împletiturile acestor țesături, e împletită o bogăție de hărnicie, frumusețe și gust ales. A îndrăgit portul poporului de plugari, căci sufletul i-a dictat așa.

Azi portul românesc este portul de sărbătoare al Maiestății Sale. Il iubeste, cum îl iubim noi țărani, cari ne-am născut și am crescut cu el.

Pășind azi pe pământul descătușat din dureri, al Ardealului, ne închinăm Reginei, care ne dă cea mai mare pildă, de a ne iubi portul, ca și care mai frumos nu poartă femeie în lume.

Ca cea mai grăitoare dovadă de dragostea ce o are Regina Maria pentru portul nostru, este faptul, că în călătoria prin Ardeal s'a prezentat în multe locuri în costum național.

Atunci când e înconjurată de aureola biruinții ce a avut-o asupra dușmanilor. Stăpâna unui popor bun, se arată supușilor săi, nu în mătăsuri și purpură, ci în hainele milioaneilor de muncitori ai gliei strămoșești.

Nimic în lume, nu întărește legătura între oameni de a ține la olaltă în bine și rău, decât dragostea împrumutată. Și această dragoste este în Regina Maria și în noi. Ea ne iubeste ca pe copiii Ei, noi ca pe o mamă. Această cinste, dela unul la altul, ne va face pe noi tari și în zilele cele mai grele.

Maiestățile Lor Regele și Regina prin Ardeal și părțile ungurene.

Ardealul și ținuturile ungurene locuite de Români serbează cea mai mare sărbătoare, pe care au așteptat-o de o mie de ani, locuitorii acestor ținuturi.

Maiestățile Lor Regele Ferdinand, făuritorul României Mari și Regina Maria, cea mai iubitoare femeie a tot ce e românesc, au venit să vadă pământul scăpat de suferințe. Primirea ce Li se face, din partea țărănilor ardeleni, bihoreni și arădani, e vrednică de zilele mari, pe cari ni le-a dat Dumnezeu să le ajungem.

Se poate, un mai mare eveniment după chinurile câte le-am suferit noi pe acest pământ îngrășat cu sângele nostru, ca acela, când feciorii Ardealului, prinși în horă cu frații de peste Carpați, pe malurile Tisei, iar Regele, capul țării, cu aleșii neamului sunt primiți cu cântece și flori din partea fiilor acestor plaiuri?

Din București spre Ardeal

Joi, în 22 Maiu a plecat din București, din gara de nord, trenul regal cu oaspeții, pe cari li așteaptă Ardealul cu brațele deschise.

Pe drum până la gară, Maiestățile Lor Regele și Regina, au fost aclamați de public cu strigăte și cuvinte de bucurie.

Înalții oaspeți sunt însoțiți în călătoria prin Ardeal de Principesa Ileana, doamne de onoare, miniștri, oficanți înalți și alți fruntași din vechiul Regat și dela noi.

Dar să lăsăm să urmeze raportul despre această cale triumfală așa cum s'a desfășurat în toată splendoarea ei.

In Predeal și Brașov

Predealul, loc ce era să fie rupt dela sânul României în urma păcii dela București, a fost cel dintâiu, care a primit pe iubiții oaspeți pe pământul Ardealului. Primul ardelean, care a salutat pe Suverani a fost prefectul județului Brașov, Baiulescu. De aci trenul regal a trecut numai printre șiruri de țărani, împodobiți în haine de sărbătoare.

În gara Brașovului, trenul se oprește. Muzica regimentului brașovean cântă Imnul Regal. Regele se scoboară din vagon între strigătele de bucurie ale celor de față.

Protopopul Saftu îl binevențează cu cuvinte frumoase și înduioșătoare. Primarul orașului îi îmbie

pâinea și sarea, semnele supunerii și ale ascultării.

I se prezintă Regelui frunțașii orașului, iar Regina stă de vorbă cu mai multe doamne române din Brașov.

Generalul Eremia dă raportul militar obicinuit

Peste Ardeal la Oradea Mare

Vestea că cel mai înțeleghător Rege al durerilor noastre și cea mai bună Regină, trec peste câmpiile Ardealului desrobotit, a făcut să se miște inima tuturor Românilor. Pe unde trecea trenul regal, mulțimea strânsă din depărtări, la gări și pe marginea drumului de fer, aștepta ceasuri întregi ca să-și poată arăta cel puțin prin semne, dragostea ce o au pentru cel ce vine ca desrobotitor și mântuitor de rele.

Ca o mângâiere pentru Români, cari au avut să sufere mai mult jugul străin și furia nebuniei bolșevice, dragii oaspeți și-au ținut de-o datorință a cerceta mai întâiu Oradea Mare și Bihorul.

Primirea ce s'a făcut aci Suveranilor a fost atât de impunătoare, că nu e peană, care să poată scrie tot ce s'a petrecut acolo.

În capul orașului, întru întâmpinarea celor de mult doriți a eșit întreg Consiliul Dirigent în frunte cu Domnul Iuliu Maniu, Episcopul Papp, generalii Mărdărescu, Moșoiu, Panaitescu și alți fruntași Bihoreni.

Orașul e o grădină de ghirlande și cununi de flori. Porți și arcuri de triumf, la cari miile de privitori sguđuiesc văzduhul cu aclamările lor.

De-asupra orașului două aéroplane, unul luat dela bolșevici, vestesc cu îndrăzneala lor, vitejia ostașului român.

În piața Suveranii vizitează trupele înșirate în coloane lungi.

Domnul Maniu vorbește în numele întregului popor liberat din temnița întunerecului. Salută pe cel dintâiu Rege al tuturor Românilor.

În numele orașului și al județului, în cuvinte frumoase, îmbiindu-i Regelui pâinea și sarea, vorbește prefectul Coriolan Pop.

Regele mișcat până la lacrimi de dragostea arătată mulțumește tuturor, asigurând pe toate neamurile, că se vor bucura de drepturi egale și vor afla în Regele țării pe adevăratul părinte

Prezentându-i-se mai mulți bărbați aleși, lumea pornește în urma suitei spre biserică între cele mai călduroase aclamări.

În tot drumul, o ploaie deasă de flori, acoperea locul pe unde treceau Suveranii.

Slujba în Catedrală

La amândouă bisericile românești se slujește câte o scurtă, dar pătrunzătoare slujbă de mulțumită, că visurile de veacuri, am ajuns să le vedem împlinite. Înaintea bisericii ortodoxe Episcopul Ioan Pap de la Arad, primește pe Suverani cu cuvinte alese. În biserică episcopescă gr.-catolică slujește episcopul Dr. Dumitru Radu.

Până ce Regele și Regina, înaintea altarului aduc laudă Celui de sus pentru darul mare revărsat peste neamul românesc, în Piață se strâng trupe din toate părțile pentru defilare.

Defilarea armatei și a satelor.

Armata a defilat înaintea celui mai mare Căpitan al ei, așa cum numai ostașul român, pătruns până în răunchi de datoria ce o are față de Rege și țară, știe să defileze.

După armată a defilat oastea satelor bihorene, bătrânii albiți de ani, bărbați puternici, tineri voioși, neveste și fete în porturile cele mai înflorate.

Peste 200 de mii de țărani și țărance, au trecut pe dinaintea Maiestăților Lor, strigând din adevărată inimă românească: „Trăiască Regele! Trăiască Regina! Trăiască România Mare. Aproape 200 de sate cu steaguri și flori, plângând de bucurie au alergat la praznicul mare, la sărbătorirea înfrățirii a casei domnitoare cu talpa țării.

Văzând străinii dragostea popoului român față de Regele și a acestuia față de popor, stăteau uimiți și nu se puteau mira din destul de dragostea aceasta izbucnită cu atâta putere. Era bucuria fraților de un sânge, despărțiți unii de alții prin granițe viclene și acum dărâmate.

La Bichișciaba

Duminecă dimineața în 25 Maiu, Regele și Regina cu suitele Lor au mers la Bichișciaba. Orașul era în plină sărbătoare. Porți triumfale, cununi și ghirlande de flori pretutindeni.

Aci Suveranii au fost întâmpinați de Episcopul Lugojului Traian Frențiu, de către prefectii Mărcuș, Dobrin și Marșieu.

Primarul orașului a prezentat Maiestății Sale obicinuita pâine și sare. O companie de vânători a dat onorurile, iar miile de țărani, fără deosebire de limbă, au primit cu osanale și cu flori pe Suverani.

Aci I s'a prezentat Regelui o deputațiune de bănațeni, în frunte cu prefectul Dobrin, rugând pe Maiestatea Sa pentru a face totul ca glasul Bănățenilor, de a alipi întreg Bănatul la România, să fie ascultat. Tot în înțelesul acesta a mai vorbit și învățatul protopop dela Lugoj Dr. George Popoviciu.

Maiestatea Sa răspunzându-le a zis între altele: Când am tras sabia din teacă, n'am tras-o numai pentru Ardeal, ci pentru toată suflarea românească subjugată.

Tot aci Șvabii din Bănăt au prezentat Regelui un memoriu în care cer alipirea tuturor Șvabilor la România.

După defilarea armatei și după împărțirea mai multor decorații Suveranii au plecat la

Careii mari

unde au ajuns Duminecă după amiază. Și aci aceiaș dragoste, aceiaș pompă nefățărită a eșit în calea glorioșilor oaspeți.

După prezentarea diferitelor grupuri de naționalități, și după defilarea armatei, s'a început petrecerea populară, la care atât Regele și Regina, cât și cei ce îi însoțeau priveau cu drag.

Diferitele porturi și jocuri au fost admirate de Suverani, așa că Regina a chemat câteva țărance stând cu ele de vorbă.

Aci s'a prezentat înaintea Maiestății Sale o mare deputațiune de maghiari de pe pusta Ungariei, mulțumindu-I că i-a scăpat de păgânescul bolșevicism.

Regele s'a întreținut mai multă vreme cu ei, asigurându-i de dreptatea și egalitatea, de care au să se bucure sub scutul soldaților români.

Spre Baia mare și Cluj.

În 26 Maiu Maiestățile lor au cercetat Baia mare. În toate gările de-alungul drumului pe unde a trecut trenul regal, mulțimea s'a strâns, venită din mari depărtări, spre a vedea pe iubiții Suverani, În Baia mare Li s'a făcut aceiași primire grandioasă ca pretutindeni.

Din Baia mare, trecând pe la Jibău, Dej și Bistrița au pornit către Cluj.

În gările dela Jibău, Dej și Bistrița se fac primiri de o rară frumusețe și cu o dragoste ce nu se poate scrie.

În Bistrița defilează înaintea Regelui peste 50 de mii de țărani, studenții din Bistrița și Năsăud. Veteranii din Năsăud și jur, urmași ai grănițerilor, îngenunchiază înaintea Regelui și cer ca steagul lor să fie steagul regimentului din Bistrița.

Regele împlinește dorința bătrânilor și decorează steagul și pe mai

În 27 Maiu Suveranii au ajuns la Cluj. Despre primirea de aci și altele din alte orașe, vom scrie în numărul viitor.

Programul serbărilor în Sibiiu

din prilejul vizitei regale.

Maiestățile Lor și Alteța Regală Principesa Ileana sosesc în gara din Sibiiu la 31 Maiu ora 10 înainte de amiază. După primirea Lor solemnă, trec prin oraș în catedrala ortodoxă. La ora 11 și 10 minute va avea loc un conduct etnografic și defilarea trupelor aflate aici, în Piața cea mare. La ora 1 Maiestățile Lor vor lua dejunul la Comandamentul Trupelor. La ora 3 vor primi deputațiunile, iar dela 5 până la 7 ore Maiestățile Lor vor vizita bisericile și alte locuri însemnate din oraș. La ora 8 și 15 minute va avea loc un conduct de torțe cu muzica și la ora 9 un dîneu dat de către Consiliul Dirigent. În 1 Iunie înainte de amiază la ora 9 și 20 minute pleacă Maiestățile Lor din Sibiiu.

În ziua când vor fi aici Maiestățile Lor, începând dela ora 9 se intrerupe circulația pe străzi și piețe, oprindu-se trecerea terenului închis prin cordon. Numai vehiculele (automobile, căruțe) oficiale ale căror vizitii vor purta bariere albe, au voie să treacă prin cordon. Tot asemenea numai acele persoane au drept să treacă peste cordon, cari vor avea un bilet de legitimație anume eliberat. Persoanele invitate la gară vor avea a se prezenta acolo până la ora 9 și 30 minute, cele invitate în biserică ori la tribună până la ora 10. După acest termen nimeni nu va mai fi lăsat să treacă peste cordon în afară de cei invitați la gară și biserică, la cari li-se va da puțința de a s'ajunge la tribune.

Publicul va putea să ia parte la festivități în afară de cordon, dar pentru a încunjura îmbulzirea se recomandă tuturor a-și ocupa un loc de unde vrea să privească. Toată lumea are a se supune miliției, care susține ordinea și organelor oficiale fără împotrivire și nădăjduim, că fiecare va ști să țină ordine și disciplină spre a nu turbura cătuși de puțin serbările.

Dela frați pentru frați.

— Preoții Cornel Popescu și Cornel Lucața din Șimand, uciși mișelește de bolșevicii maghiari, au fost înmormântați cu cinste de martiri, după cum au și vrednic.

— În contra alipirii unei părți din Bănăt la Serbia, Românii de pretutindenea țin adunări de protestare. Ei pun jurământ, că nu vor răbda o astfel de rupere a miilor de frați, fără voia lor, la o împărăție străină.

★ — Agenți bolșevici au trecut Nistru și au venit în comuna Cartal, pentru a îndruma populațiunea la neascultarea legilor românești. Românii în loc de ascultare, i au dat pe mâna jandarmilor ca să-le taie pofta de-a mai cerceta pe ai noștri, dacă nu sunt poștiți.

— Mama domnului ministru Maniu dinpreună cu fca sa a scăpat din ghiarele maghiarilor, ajungând sănătoase în Blaj.

— Judecătorii români din Ardeal pedepsesc cu toată asprimea pe toți aceia, cari încearcă să mituească pe funcționari. De asemenea și pe cei lăsați cumpărați cu bani.

— La cursurile ce se încep în curând, pentru pregătirea profesorilor, au fost primiți peste 200 de învățători dela sate.

— Generalul francez Petin, vizitând frontul românesc dela Tisa și văzând rânduiala din armata română, a zis: „Cu drept s'a spus, că soldatul român e cel mai bun soldat din lume“.

— Frații italieni, cari fac parte din marele sfat al păcii, îndeamnă pe delegații români, să părăsească Parisul, dacă cererile noastre nu vor fi îndeplinite, cum dorim noi.

— Din Oradea Mare pleacă trenul românesc către Sajol de două ori pe zi.

— Mai mulți jidani din Bihor voesc să treacă la religia greco-orientală, din cauza că frații lor bolșevici i-au prea chinuit.

— La școala civilă a Asociațiunii se vor ținea examenele finale din 2 până în 12 Iunie.

Căsătoriile prinților noștri.

Dupăcum vestesc ziarile din București și cele engleze, nu peste mult se vor încheia două căsătorii de mare însemnătate. Și anume: a Prințului moștenitor Carol și a Principesei Maria cea de o frumusețe foarte rară.

Prințul Carol, care numai zilele trecute a fost prin Ardeal și acum vine din nou, va lua în căsătorie pe Principesa Iolanda, fca Regelui și a Reginei din Italia, iară Principesa Maria se va mărita după prințul de coroană (moștenitorul de tron) al Angliei.

Aceste căsătorii — dacă se vor face — ar fi de mare însemnătate, fiindcă prin ele și mai mult se vor întări legăturile dintre România, Italia și Anglia.

Consiliul dirigent ajută populația păgubită.

Dl Dr. Emil Hățiegan, șeful resortului de codificare (unde se fac nouile legi), a fost însărcinat din partea Consiliului Dirigent, ca să viziteze ținuturile din Ardeal și Bihor, cari, în urma ploilor continue de câteva săptămâni, au fost revărsate de apă. Multe case au fost dărâmate și multă pagubă au suferit bietii oameni!

Dl Hățiegan a cutreerat vreo 2 săptămâni ținuturile acestea, pentru a se convinge la fața locului despre toate și a împărți ajutor bănesc oamenilor păgubiți. Dânsul a împărțit spre acest scop cam o jumătate milion de coroane. Namsi în comuna Bihardiószeg, unde s'au dărâmat 200 de case, a împărțit locuitorilor un ajutor de 200.000 coroane.

Toți locuitorii, români și ungari, au primit pe dl Hățiegan cu mare bucurie și au fost recunoscători pentru interesul și grija ce arată Consiliul dirigent față de populație.

Cum stăm cu Bănatul.

La conferința de pace unii susțin pe Români, alții pe Sârbi, ca să capete și ei ceva din Bănat. — Cuvântul din urmă încă nu s'a rostit. — Franța ne sprijinește, așa spun oamenii noștri politici și Francezii. — S'a început șirul adunărilor de protestare.

Declarațiile ministrului român de Interne Mârzescu.

În timpul din urmă am putut auzi și ceteri unele știri, cari ne neliniștesc. Se spune, că la conferința de pace din Paris trebuiriile nu ar merge tocmai cum am dori noi. Că nu ar fi sigur, dacă vom putea păstra Cadrilaterul întreg și se prea poate, că vom fi siliți să dăm o parte din Bănat (o parte a județului Torontal) sârbilor.

Pentru aceea, dintre cititorii noștri, cari nu ar fi auzit despre Cadrilater, o spunem, că acesta e teritoriul ce l'a primit România la congresul de pace din București, după sfârșitul războiului balcanic din 1913, sau mai bine zis după terminarea războiului dintre bulgari și sârbi. Teritoriul acesta a fost al Bulgariei și acum formează partea de sud a Dobrogei românești.

La clubul liberal din București se ține în fiecare săptămână odată o consfătuire. În săptămâna trecută la o astfel de consfătuire a vorbit și dl Mârzescu, ministru de interne. A pomenit și de chestiunea Cadrilaterului și a Bănatului. Declarațiile d-sale sunt liniștitoare și ne umplu de toată încrederea și nădejdea. Dăm mai la vale din vorbirea d-lui Mârzescu, părțile privitoare la Cadrilater și Bănat:

✦ Chestia Cadrilaterului

În gazetele noastre — și mă mir că cenzura a lăsat să treacă aceasta, — s'a spus, că la conferința păcii s'ar fi adus în vorbă Cadrilaterul. Asta nu-l așa. Chestiunea aceasta n'a fost și nici nu putea fi ridicată la conferința de pace. Atingerea teritoriului nostru, așa cum erau fixate hotarele în 1916, nu se poate urmări. Această neatingere este garantată prin art. 1 al contractului de alianță.

Să nu se uite, că la conferința păcii noi suntem în rândurile învingătorilor, și nu este cu cale ca învingătorii să primească condițiunile pe cari le-ar insufla cei învinși. Nu ni se va face nouă, în rândurile învingătorilor, o stare deosebită, atunci când suntem singurii dintre popoarele aliate, cari, cu arma în mână, continuăm a apăra nu numai teritoriul nostru, dar civilizația europeană de încercările distrugătoare ale anarhismului. E cu neputință să se dea cu pământul nostru o răscumpărare celor cari au făcut împotriva ostașilor noștri atacurile la începutul războiului și care le continuă azi contra autorităților românești prin bandele de comitagii.

✦ Chestia Bănatului

Tot așa nu putem crede, că răspunde adevărului svonul, că hotarele noastre în ceea ce privește Bănatul ar fi fost trase împotriva drepturilor noastre. Să nu uităm, că

în comisiunea de patru (care hotărăște asupra împărțirii teritoriilor), sunt trei dintre semnatarii tratatului (cari au scris contractul) nostru dela 1916, unde Bănatul a fost socotit României.

Nu ne găsim în fața unei hotăriri din urmă a conferinței, și nu avem nici un motiv să credem că se va îngădui unui Stat (Serbia) să treacă o graniță cum e Dunărea pentru a stăpâni pe un teritoriu ce n'au stăpânit niciodată (în Bănat), când acest drept nu ni s'ar îngădui și nouă dcolo de Dunăre, asupra Românilor pe cari încă nu i-am stăpânit (în Valea Timocului) și nu i-am cerut niciodată.

Nu se vor face și aci în orientul european Alsacii-Lorene, căci sunt convins că nu e nimeni nici acum, și nici în generațiile viitoare, care să lase din drepturile nestrămutate ale neamului românesc asupra Bănatului.

Tot așa nu credem, că răspunde stărilor faptice svonul, că Aliații cari au recunoscut de atâtea ori mărima jertfelor noastre și rolul pe care l-am avut în asigurarea învingerei, nu ne vor da suna pagubelor pe cari le-am suferit și că prin condițiuni economice grele să ne conducă la o subjugare politică (dacă n'am căpăta o despăgubire de războiu mai mare).

Aliații, cari ne-au ajutat cu atâta căldură și cu atâta dreptate să facem România Mare, fiți bine convinși, că ne vor da o Românie Mare a Românilor, iar nu a altora.

Să fiți siguri că pacea pe care o va subscrie dl Brătianu va fi o pace de învingători, iar nu o pace de învinși.

✦ Francezii despre Bănat.

În Paris la societatea numită Liga învățământului, în fața unui numeros public, Albert Thomas, șeful socialiștilor francezi și fost ministru, a ținut o conferință, vorbind despre Bănat și despre dreptul ce l'avem noi asupra acestei provincii românești. Dl Thomas a adus mai multe argumente (dovezi), cari sunt în favoarea noastră și a arătat limpede și pe larg dreptul popoarelor de a dispune de ele, adevădat de a hotărî despre soarta lor. D sa a spus între altele:

„Bănatul trebuie cu bună dreptate să ajungă întreg românilor... În conflictul (cearta) sârbo-român nu dreptul a 200 de mii sârbi de a dispune de propria lor soartă, ci dreptul a 15 milioane de români ca să-și asigure puterea lor de Stat, este cel care trebuie să aibă întâietatea...“

„Continuați români, propaganda voastră căci poporul francez nu ascultă decât de prieteniile sale, și nici din interesele sale nu susține decât cauza ce i-s'a dovedit ca fiind dreaptă. Dacă vă iubim, nu e atât din alipire de rasă (pentru că suntem din acelaș neam), numai pentru aceasta nici o prietinie franceză nu s'ar îndrepta spre

vol. Vă iubim mai ales, din acel spirit de dreptate și de măsură ce este latin în voi și care se manifestă (arată), nu numai în cererile voastre, ci în felul vostru de a le pretinde. Arbitrarul, violența, lipsa de rușine, nu intră în gusturile voastre.

„Iată pentru ce voi mărturisi fără șovăire, că cu toată dragostea egală ce avem pentru sârbi, am fost dela început rău impresionat (atingi) de gestul lor (nu ne-a plăcut hotărârea lor) de a intra în Bănat, de a ocupa un teritoriu ce este obiect de litigiu (pără) în re ei și români.

Adunare de protestare în București.

În urma veștilor sosite dela Paris și a unor declarațiuni făcute de miniștrii noștri, că o parte a Bănătului conferința de pace ar vrea să o dea Sârbilor, s'a produs o mare indignare în inimile Românilor. Pentru aceea s'a și hotărât, ca în 26 Maiu să se țină o mare adunare populară în sala și piața Teatrului Național din București. În alte părți vor urma.

Adunarea dela București are de scop să și ridice glasul în contra marelui nedreptăți ecită să se facă Românilor, de a ciopârți pământul românesc pentru o mână de Sârbi veniți de peste Dunăre și așezați acolo.

Să nu ne învoim ca măcar o palmă de pământ să se rupă din Bănat, ci să pretindem ca hotărârea de miazăzi ale României Mari să fie Dunărea.

Inlocuirea banilor străini.

Dupăcum să vestește, la Banca Națională din București se studiază afacerea retragerii din circulație (umbra) nu numai a monedelor (banilor) Băncii Generale, dar și a rublelor din Basarabia, a coroanelor din Bucovina și Transilvania, cum și a monedelor sârbești din Bănat și leva bulgară din Cadrilater, pentru înlocuirea treptată a tuturor acestora cu monede românești.

Suma monedelor străine, cari se găsesc astăzi în România-Mare, se ridică la câteva miliarde lei (un miliard face o mie de milioane).

Deocamdată moneda Băncii Generale (leii germani) circulă în toată forma pe piață, așa că publicul nu trebuie să se lase a fi înșelat de speculatori.

Retragerea din circulație a monedelor străine se va anunța la timp prin gazete și prin „Monitorul Oficial“ (foaia guvernului din București) dându-se un termen pentru înlocuirea lor cu monede românești.

Harta României Mari

cuprinzând toate noiile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului“
[Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Impărțirea pământului în Ardeal.

Cum se face exproprierea. — Alegerea comisiilor. — Conscrierea moșiilor. — Cum se statorește prețul de vânzare și cumpărare. — Cine hotărăște în caz de recurs.

În cele următoare continuăm cu proiectul de lege despre împărțirea pământului.

Consiliul regnicolar

Ducerea la îndeplinire a acestei legi se va face prin un consiliu regnicolar (un comitet mare) pentru reforma agrară.

Consiliul regnicolar pentru reforma agrară va avea un președinte, un al doilea președinte, 20 membri ordinari și 6 membri suplenți și personal ajutător trebuincios. Președintele, al doilea președinte și membrii vor fi numiți de Consiliul Dirigent, iar personalul ajutător de șeful Resortului de Agricultură. Numirea se va face pe tot timpul cât va ținea reforma agrară și funcțiunea lor nu este a se considera de împiedică prin nici un fel de altă funcțiune.

Consiliul regnicolar va hotărâ în afacerile ce se țin de el în senate (despărțăminte) de câte 5 membri; dacă 2 din 5 membri nu vor sprijini hotărârea adusă, se va conchema ședința întregului Consiliu regnicolar, care nu va putea aduce hotărâre decât fiind de față cel puțin un președinte și 9 membri.

Consiliul regnicolar va hotărâ definitiv (pe urmă) asupra tuturor neînțelegerilor, ce s'ar ivi la executarea reformei agrare, ca for de apel (la urma unui recurs) și va înainta părerea sa motivată șefilor resorturilor de agricultură, finanțe și justiție de câteori se va ivi lipsa unor noi rindueli, fie în cauze de lege sau de administrație.

Cum se face conscrierea moșiilor.

Lucrările de expropriere se vor începe în toată țara deodată după rânduiala următoare:

Toți proprietarii pământurilor, cari după hotărârile acestei legi se declară de expropriate, sunt datori ca în termen de 30 zile, socotite dela publicarea legii în „Gazeta Oficială“ (gazeta Consiliului Dirigent), să predea judecătoriei de ocol (cercuală) în a cărui ținut se află moșia, o declarație care trebuie să cuprindă:

a) numele proprietății, al comunei, plasei și județului;

b) numele proprietarului și locuința lui;

c) datoriile de pe proprietate;

d) câte proprietăți are; situația și întinderea, fiecareia cu numirea supraedificatelor și a eventualelor stabilimente industriale;

e) întinderea totală a proprietății, numind în jugăre catastrale câtă arătură, fânășe, pășuni, grădini, vii, păduri etc. are, precum și pământul scutit de expropriere care dorește să-l rețină;

f) pământul pe care-l oferă spre expropriere de bună voie;

g) dacă proprietatea este arândată, sau nu, și în caz de este arândată, care e numele arândașului, până când ține contractul de arândă, arânda anuală și până când este arânda plătită;

h) dacă moșia are un plan (hartă) sau plan economic;

i) dacă mărimea proprietății concună cu cărțile funduare și dacă sunt procese de proprietate sau alte procese în curs;

j) venitul total după catastro, împărțit pe parcele cadastrale;

l) prețul de cumpărare al moșiei, în total sau pe jugăr, prețuirea la darea în parte, moștenire și orice prețuiri ale băncilor, împreună cu anul când s'au făcut prețuirile;

m) obligămintele de mai sus pentru minoreni etc., cad în sarcina reprezentanților lor legali.

Șeful judecătoriei de ocol (cercuală) va alătura declarației dată ca mai sus extrasele din cărțile funduare și o va trimite comisiei locale (în fiecare comună se alege o comisie, despre care vorbim mai încolo).

Declarația dată de proprietar servește ca bază pentru toate lucrările expropriării. Ceia nu vor da această declarație (de mai sus, a—m), nu vor avea nici o cale, pentru orice fel de greșeli s'ar putea întâmpla din această cauză la expropriere, afară de cazul când va dovedi, că i-a fost absolut cu neputință să fi dat la timp această declarație.

Primăriile comunale vor fi datoare a îndruma proprietarii și în scris în timp de 8 zile după publicarea la vreme a acestei legi, ca să facă declarația, despre ce se va păstra dovadă.

(Punctele din această declarație le considerăm de foarte bune. Prin ele se poate afla adevărata stare a oricărei moșii).

Alegerea comisiilor locale

Pentru hotărârea și numirea în trăsături generale la fața locului a pământurilor expropriate se aleg comisii locale, după comune:

Aceste comisii se compun din:

a) judecătorul ocolului în care este așezată moșia;

b) proprietarul moșiei sau împuternicitul său;

c) 2 delegați ai sătenilor aleși de ei în fața judecătorului la începerea lucrărilor.

În caz dacă sătenii nu ajung la înțelegere asupra numelui delegaților, judecătorul îi va numi din oficiu dintre locuitorii satului. Comisia va aduce

hotărârile ei cu majoritatea (mai mult de jumătate) de voturi; iar când ar fi voturile egale hotărăște președintele.

(Paragraful de sus e de mare însemnătate pentru țărani noștri, fiindcă pe baza lui sătenii au dreptul să-și trimită reprezentanți în comisia care va împărți moșia de pe hotarul comunei lor. Nu se știe însă destul de apriat în proiectul de lege, că: Delegații cum se aleg? Prin votare secretă (cu țiduli) sau pe față? Noi am fi de părere să se lase votare secretă, iar judecătorul să se amestece numai în cazuri de tot rari și mari, ca astfel alegerea delegaților țărani să fie cât se poate de democratică și să se încunjure orice puțință a băga pe cutare sau a delătura pe cutare. Dealtcum asupra însemnătății alegerii delegaților țărani vom mai vorbi cu altă ocazie, când vom scoate mai de aproape la iveală drepturile și datorințele lor în comisie.)

Cine ajută cu bani exproprierea?

Lucrările de expropriere le va pregăti și conduce Consiliul regnicolar cu ajutorul „Băncii Agrare“ (o nouă bancă care se înființează acum), luându-se de bază lucrările comisiei locale amintite mai sus. Lucrările de expropriere vor cuprinde împărțirea moșiilor, organizarea sătenilor în cooperative (bănci sătești) și chiar colonizarea unde se va arăta lipsa.

Toate organele încredințate cu ducerea la îndeplinire a reformei agrare vor fi îndatorate a cere ajutorul judecătorilor de ocol și a tribunalelor, ca cărțile funduare să conștine cu proprietatea faptică și ca sătenii împărțișiți cu pământ să fie înscriși și în cărțile funduare.

Despăgubirea proprietarilor se va face prin „Banca Agrară“.

La această bancă sătenii vor avea să plătească prețul pământului în timp de 50 de ani, iar până atunci după capitalul în restanță o dobândă de 4 procente. (Adecă după o sută de coroane 4 coroane dobândă).

Despre felul cum se statorește prețul de vânzare și cumpărare, vorbim mai încolo.

Ce comisii mai sunt?

Afară de comisiile comunale, cari poartă grije de lucrările pregătitoare în comune, se mai aleg comisii județene (în fiecare județ una), cari poartă grije de lucrările mai mari în legătură cu exproprierea și împărțirea pământului. Comisiile județene se vor compune din:

- un judecător numit de președintele tribunalului din șirul judecătorilor de tribunal;
- doi delegați ai proprietarilor;
- doi delegați ai sătenilor,
- un delegat al resortului de agricultură;
- un delegat al „Băncii Agrare“;
- un inginer și alți oameni învățați numiți de șeful resortului de agricultură la propunerea consiliului regnicolar, în caz de trebuință.

Președintele comisiei va fi judecătorul. Drept de vot decisiv (hotărâtor) vor avea afară de dânsul numai delegații proprietarilor și ai sătenilor, delegatul resortului de agricultură și delegatul băncii.

Comisia hotărăște cu simplă majoritate de voturi. Delegații proprietarilor și ai sătenilor vor fi aleși de adunările județene a proprietarilor și a sătenilor. Pe lângă delegați se vor alege și câte 2 suplenți. Dacă și suplenții vor fi împedicați sau nu vor vrea să și ocupe slujba, președintele tribunalului se va îngriji de înlocuirea lor (la oare cari grofi de unghur) prin alte persoane de seama acelor, a căror loc a ramas gol.

Adunările (congresele) județene a proprietarilor și a sătenilor se vor ține deosebit, pe ziua numită de prefectul județului. La aceste congrese va trimite fiecare comună, pe a căreia hotar sunt moșii de expropriat, un proprietar și doi săteni aleși de proprietarii respective sătenii din comună. Congresele proprietarilor și sătenilor le conduce un judecător de tribunal.

Când se încep lucrările comisiilor.

Consiliul regnicolar, comisiile locale și județene își vor începe lucrările în 30 de zile după publicarea acestei legi (după ce o va vota mai întâi Marele Sfat).

Despre lucrările pregătitoare ale comisiei locale (din comună) se va lua totdeauna protocol, care se însintează, dimpreună cu încă 2 copii prefectului. Prefectul va înainta protocolul original Consiliului regnicolar, care apoi avizează comisia județeană prin predarea protocolului, iar o copie a protocolului se înaintează „Băncii Agrare“ și ceaialtă resortului de agricultură.

După primirea protocolului amintit comisia județeană va eși la fața locului și va hotărî definitiv (pe urmă) porțiunea de expropriat, va stabili (hotărî) amănunțit hotarele și va fixa (numi) prețul moșiei, având în vedere calitatea pământului și toate lucrurile economice de pe moșie. Aceiaș comisie ajutată în caz de trebuință de oameni specialiști (esperti) va prețui uneltele economice și tot inventarul viu sau mort din instalațiile economice și industriale, precum și restul de pământ pe care proprietarul va voi să l vândă. Despre toate lucrările sale comisia va lua proces verbal (protocol), în care totdeauna se vor scrie observările proprietarului și cererile sătenilor. Proprietarul va trebui despăgubit pentru toate lucrurile, ca supraedificate și inventar mișcător sau reparaturi, în mod deosebit, dacă prețul acestora nu se poate socoti în prețul pământului expropriat.

Cum se face prețuirea pământului.

Prețul pământului expropriat prin această lege se fixează (numește) pe jugăr catastral, cum și pe soiul pământului. Acest preț să poate hotărî în diferite forme, luându-se în seamă: prețul de vânzare al pământului în

localitate și vecinătate în anul 1913, prețul de arândare în acele părți, prețuirea făcută de bănci la luarea de împrumuturi, venitul curat la jugăr catastral, părerea asupra calității pământului dată de specialiști, darea de pământ și oricari alte date; dar prețul nu va putea trece în nici un caz peste prețul de arândare din acele părți pe cei din urmă 5 ani, înainte de 1913, înmulțit cu numărul 20. Socoteala se va face în Lei.

Unde, în urma la ceva împrejurări deosebite, prețul din anul 1913 a fost fără măsură de mare sau mic, acolo se vor putea schimba în mod corespunzător.

Cum se pot recura hotărârile aduse.

Proprietarul, sătenii, Consiliul regnicolar și ceice au dat banii împrumut pe moșie, au dreptul de a ataca cu apel (recurs) hotărîrea comisiei județene. Apelul se face către Curtea de apel în a cărei circumscripție (cerc) se află județul și este a se înainta în termen de 15 zile dela publicarea prin „Gazeta Oficială“ a hotărîrii comisiei județene.

Curtea de apel va hotărî — după ascultarea martorilor — în senat special. Ea va avea dreptul să iasă la fața localului sau să trimită pe un membru al său, să ridice dovezi noi și să asculte oameni pricepători și martori. Hotărârile ei vor fi definitive (cele din urmă) și trebuie împlinite. Hotărârile Curții de apel mai pot fi atacate numai cu cerere de revizuire pentru călcarea vreunei legi și privitor la fixarea prețului.

Cererile de revizuire îndreptate contra hotărîrilor Curților de apel se vor judeca de Curtea de casație pe baza actelor, asemenea în senat special.

Hotărârile ridicate la valoare de drept ale comisiei județene sau ale Curților de apel vor servi ca bază pentru lucrările tehnice și financiare (împărțirea pământului și plățirea lui.)

In numărul viitor vom da sfârșitul proiectului, unde se vorbește despre plățirea pământului în timp de 50 ani, la care plățire ajută și statul cu 25 milioane Lei și altele.

Ancheta conchemată la Alba Iulia pe zilele de 26—28 Maiu, a fost amânată — în urma vizitei regale — pe 2 Iunie, astfel, că despre hotărârile acesteia numai în numerii viitori vom putea scrie.

Știri diferite.

✱ In cel mai scurt timp vom avea legătură directă de cale ferată cu Praga, capitala Cehoslovaciei. Să sperem, că în cursul lunii Iunie va începe a circula un tren expres și unul accelerat între Cluj și Praga. Din Praga vom primi multe lucruri, de cari avem lipsă. Au pornit deja din Praga 25 vagoane cu sticlării, etc.

✱ Vaporul englez „Saterzzi“ a sosit la Constanța cu 200 tone mărfuri (a tonă are 1000 kilograme.)

✱ La Brăila au sosit vopoarele italiene »Sicilia« dela Neapole cu 200 tone mărfuri și »Sant Georges« din Geneva cu 560 tone mărfuri diferite.

— O parte din flota (vapoarele de război) ale Austro Ungariei se va da Jugoslavilor de către puterile Antantei.

— Ungurii își arată tot mereu sălbăticia moștenită de la strămoșii lor Hunii, și tot acid mereu. Decurând au arestat pe un fost secretar de stat cu numele Holland și pe două fiice ale lui, iar după aceea i-au înecat în Dunăre. Au mai omorât pe încă 62 oameni, se înțelege tot Unguri de ai lor.

— Nici Bosniacii nu sunt tocmai așa înecătați de Sârbi. Peste tot prin Bosnia se țin adunări de protestare contra volnicilor sârbești, — se vede că și pe acolo s'au purtat ca și prin Bănat, — împart diferite manifesturi și strigă cu toții în gura mare, că nu voesc a se alipi de ei și nici de regele lor Petru.

— Presidentul Statelor-Unite Wilson, la începutul lunii lui Iunie va merge pentru a cerceta cu deamănuntul întreaga Belgie, iar de acolo în 5 Iunie va părăsi Europa.

Lăcomia papă omenia.

A și strânge avere cu muncă cinstită, nu e numai un lucru bun, ci e o datorie de căpetenie a fiecărui om. Adecă parale albe, pentru zile negre, zice proverbul înțelept. Dar unii oameni nu aleg calea spre avere. Ei cearcă și bătucesc toate potecile, cari duc la înbogățire, fie ac-lea iertate, fie neiertate.

În acest păcat al lăcomiei după avere strâncă fără osteneală a căzut pretorul român din Gilău, E. Mureșan. El s'a lăsat cumpărat de jidani, dându-le voie la un lucru oarecare în schimbul sumei de 25 mii coroane.

Acum Mureșan e deținut și pe lângă pedeapsa ce o va căpăta, va trebui să poarte pe obraz, viața întregă rușinea, că atunci când neamul avea mai mare lipsă de muncitori cinștiți, el și a uitat de binele țării.

Răspata faptei sale nu va fi mică. Păziți-vă oameni buni de ochiul dracului!

Răvaș dela Sibiu.

Ce e cu negoțul liber?

În România veche negoțul cu mărfuri s'a dat liber de câteva săptămâni. În zilele acestea s'a dat și în Ardeal aproape pentru toate mărfurile.

Cu toate acestea, tare puține mărfuri vedem. De ce se desface așa de încet negoțul? Știm, că la Galați, Brăila și Constanța au sosit din țări străine o sumedenie de mărfuri (de hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte etc.) în valoare de sute de milioane.

Dar ce folos, dacă aceste mărfuri în mare parte stau acolo îngrămădite și nu se împărțesc populației, care stă desbrăcată, ruptă și flămândă?

De aceea e vremea, ca să se pună odată capăt speculei unor negustori fără suflet, cari, — pentru a mai ținea cât de cât prețurile cele mari din trecut, — nu se prea grăbesc cu aducerea și desfacerea nouilor mărfuri. Așa auzim, că fac negustorii cei mari (angrosiștii) din București, Constanța, Brăila, Galați (mai tot jidani) și din alte ținuturi.

Pe de altă parte să se reguleze odată mai bine și transportul. Ni se spune, că

n'avem vagoane și locomotive (mașini), cari mai sunt și foarte multe sficate. Toate le credem și înțelegem. Suntem însă de părere, că, pe lângă o bună organizare, se poate ajunge la ceva mai multă ispravă.

Se știe, că noua Bancă pentru industrie și comerț din Sibiu a trimis mai multe persoane de specialitate, se facă cumpărări la Constanța, Brăila sau Galați. Ce spor au făcut aceste persoane? Peste ce greutăți au dat în Regat? Ce măsuri a luat resortul de comerț să ușureze și mijlocească aducerea de mărfuri din porțile susnumite?

Pun aceste întrebări, mâhnit de o seamă de știri auzite în ultimele zile.

Până de prezent Banca pentru industrie și comerț n'a adus nimic, iar despre alți români încă n'am auzit, că au adus ceva mărfuri mai de seamă.

Au adus însă jidani și Sași. În aceste zile, spre pildă, o singură firmă săsească va pune în vânzare mărfuri în valoare de mai multe milioane, cari mărfuri au sosit deja în Ardeal.

Ei, ce-i asta? Cum de pentru unii sunt vagoane, iar pentru alții nu?

O lămurire din partea Resortului de comerț și a Băncii pentru industrie și comerț se impune.

De asemenea, comercianții noștri harnici și cinștiți, cari au dat peste greutăți pricinuite de oameni fără suflet, sau de, oameni, cari trăesc prin lumea bacșișelor (de care lume trebuie să ne ferim ca de foc!) să iese în publicitate cu cele experiate.

Acum e vremea a pune baze comerțului românesc! Cei buni trebuiesc sprijiniți sub orice împrejurare, iar cei răi să fie arși cu ferul roșu! *Sfredelus.*

Informațiuni

Ștampilarea coroanelor.

Consiliul Dirigent în conșlegere cu ministerul de finanțe dela București au hotărât ca zilele acestea să se înceapă ștampilarea banilor pe întreg teritoriul Ardealului și părțile românești din fosta Ungarie. Pentru acest lucru vor fi 400 locuri de ștampilare în toate părțile Ardealului. La ștampilare publicul este îndatorat să prezinte bancnotele declarate în scris pe blanchete (jiduli) și provăzute cu numere de ordine. Pentru ștampilare se va detrage 1% (adecă dela 1 coroană 1 filer) ca taxă de ștampilare.

Se vor ștampila numai bancnotele (hârtiile) de 10, 20, 50, 100 și 1000 Coroane, iară cele de 1 și 2 Cor. vor fi numai declarate.

Hârtiile de jumătate albe, cele de 25 și 200 Cor., cele de 10.000 Cor. și cele pe margine cu inscripția „Ediția II“ (însemnate II. Kiadás, II. Auflage) nu se vor primi la ștampilare și Statul Român nu le va primi ca plată la nici una din casele sale. Cu banii aceștia se mai pot plăti dările la percepțorate, însă numai până la 30 Iunie a. c., iară după acest termen nu se vor mai primi nici acolo.

Acei oameni, cari ar încerca să-și ștampileze banii cu ștampilele lor proprii vor fi pedepsiți, iar banii confiscăți (luați).

Dispozițiune pentru ziua de 31 Maiu 1919. În baza ordinului ministerial (afacerile interne) poliția de stat din Sibiu dispune următoarele: Sâmbătă în 31 Maiu 1919 dela ora 9 a. m., toate prăvăliile, întreprinderile industriale, farmaciile etc., afară de farmacia din Piața mică, vor rămâne închise ziua întreagă. Restaurantele și cafenelele se închid la ora 9 a. m. și rămân închise până la terminarea festivităților din Piața mare.

Pe câmpia Turzii, acolo unde înainte de aceasta cu peste 300 de ani eroul Mihai Viteazul a fost omorât mișelește de către oamenii generalului Basta, s'a ridicat acum o cruce mare dintr'un stejar. În ziua când Malestățile Lor Regele și Regina vor cerceta Turda, se va sluji un parastas pentru odihna Marelui erou, care pentru prima dată a pus piciorul în Ardeal, pentru a ne uni cu România-mamă. La parastas vor lua parte 100 de preoți din satele din împrejurime.

„Șoapta clipelor trăite“ e titlul unei frumoase cărți de poezii, scrise de M. G. Samarineanu, un frate de sânge, originar din Macedonia. Dl Samarineanu, care de prezent e ofițer în armata română, ne dă niște poezii cu un spirit național foarte pronunțat, ceea ce e de altcum ușor de înțeles, dacă ne gândim la sufletul lui de Macedonean, ajuns printre frații liberi și cei eliberați... Sunt poezii scrise din inimă și cu mult simț național, merită a fi cetite de cât mai mulți. În numărul trecut am reprodus și noi una. Cartea e tipărită cu deosebită îngrijire și pe o hârtie foarte bună. De vânzare la Librăria noastră, precum și la toate librăriile românești din țară. Prețul Lei 3.50.

O carte noă actuală. În editura Stănculescu din București a apărut „Textul tratatului de pace, prezintat delegației germane“ în ziua de 7 Maiu. Această carte, care cuprinde în românește toate condițiile impuse Germaniei de Aliați, fiind de mare actualitate și interes, merită să fie cetită de toți aceia, cari se interesează de evenimentele la ordina zilei și de sfârșitul acestui mare războiu. Cartea se găsește de vânzare la Librăria „Foaia Poporului“, în Sibiu, Strada Măcelarilor 12, precum și la alte librării românești. Prețul 2 lei.

Aviz. Poliția de stat din Sibiu face cunoscut, că pe teritoriul acestui oraș umblă o țigăna în etate de 35-40 ani, de statură mare, dându-se că spune drept („spune de noroc“ din cărți sau mână); pe baza aceasta se folosește de ocaziune și intră prin case și fură. Publicul este rugat a preda pe sus numita, în caz că poate fi prinsă, pe mâna poliției.

— Copilul Carol Tausch în etate de 8-10 ani a dispărut din casa părintească din Sibiu. Cine-l ar afla e rugat a-l preda la poliția sau jandermeria cea mai din apropiere.

În atențiunea poliției orașenești. Primin spre publicare următoarele rînduri: Trecătorii prin strada Iernii (Winter gasse) cel puțin de o săptămână sunt expuși la mirosirea unor gaze insuportabile, provenite din scurgerea murdăriei din curtea No. 30. Norocul, că vremea e cam recoroasă, că altfel s'ar putea înclugeși morburii din infecția aceasta. Se atrage atențiunea celor chemați cu supravegherea curățeniei publice. Un trecător.

*** Cruce pe biserica Sfintei Sofia din Constantinopol.** În timpurile vechi, înainte de aceasta cu mai multe sute de ani, Constantinopolul numit pe atunci Bizanț era un oraș creștinesc, urde au domnit mai mulți împărați romani de legea creștinească! Împăratul Constantin cel mare, dimpreună cu maică-sa Elena, au și zidit o biserică mare, pe care a ruit-o Sfânta Sofia (Aia Sofia). Mai târziu, însă, năpădind Turcii în Europa, au cucerit acest oraș, iar din biserică creștină au făcut moșee (biserici) turcească, adăogând ei la fiecare colț al bisericii câte un minaret (turn). Legenda mai povestește, că pe când au intrat Turcii în biserică, omorând pe toți călugării, un călugăr mai bătrân a îngenunchiat înaintea icoanei Maicii Domnului și se ruga cu evlavie. Un ostaș îl zări și cu iataganul în dreapta se năpusti asupra lui, gata a-l tăia în bucăți. Dar atunci se întâmplă minunea minunilor. Zidul pe care era zugrăvită Maica Domnului, deodată se deschide, iar bătrânul călugăr dispăru (pieri) în perete, în vreme ce Turcul a încercat să-l împingă în mână. De atunci s'a strecurat mult timp, și «Sfânta Sofia» a rămas moșee turcească până în zilele noastre. Dar din războiul acesta crâncen, Turcii ca și soții lor, s'au ales cu o sfântă de bătaie, iar oștirile creștine, Francezii și Englezii, au cucerit orașul cel vechi. În urma acestei împrejurări pe biserica «Sfintei Sofii» au ridicat pentru a doua oară crucea, făcându-o din nou să strălucească în bătaia razelor de soare.

A scăzut valoarea mărei și a coroanei. Gazeta franceză „La Victorie” scrie: După publicarea condițiilor de pace, valoarea mărei și a coroanei a scăzut în mod simțitor în Svițera. Pentru 100 de mărei capeti numai 38 de franci (banii franțuzești, iar pentru 100 coroane numai 15 franci. Va să zică: pentru un franc franțuzesc trebuie să dai aproape 7 coroane. Săi mană țară nemțească și ungurească!

Nenorocirea a trei băieți. Nenorocirile se țin lanț prin locurile acelea pe unde au umblat soldații înarmați, căci aceștia din nebagare de seamă au putut pierde granate de mână, cari de altcum sunt foarte periculoase. Așa mai zilele trecute vre-o trei copii, ce pășteau vitele pe câmpul Vinerii, au dat peste una din aceste granate, cu care atâta s'au jucat, până când aceasta fără de veste a luat foc și a explodat. Doi băieți au fost omorâți pe loc, al treilea greu rănit a mai trăit câteva ceasuri și în urmă și acesta a murit. Ar face bine, dacă oamenii cari găsesc astfel de granate le-ar ridica de jos cu băgare de seamă și în urmă să le îngroape în pământ, unde nu ajunge nici sapa și nici plugul, iar părinții să și sfătuiască copiii, că găsind astfel de granate să nu se atingă de ele fiind foarte periculoase.

O mare nenorocire de tren s'a întâmplat pe una din liniile ferate ale Basarabiei. Două trenuri s'au ciocnit cu o putere nesupusă de mare, sfărâmându-se în

bucăți vro 27 de vagoane. Jertfe în vieți omenești încă sunt cari au fost înmormântate sub afărământurile trenului. Până acum s'au putut scoata 15 morți, iar răniții întrec numărul de 50.

Din judecător — lăcătuș. O foaie din Cluj scrie despre o întâmplare interesantă, ca și care—cel puțin până acum—mai arăreori s'a ivit. Acum, că românii au luat puterea și la Cluj, judecătorii unguri n'au voit să depună jurământul de credință. Firește, în urma acestei hotărâri a lor, au trebuit să-și părăsească slujbele. Intre aceștia se afla și judecătorul Carol Bornemissza. Dar, fiindcă, fără de pâne și câștig nu poți trăi, acest Bornemissza nu s'a gândit mult, ci și a ales o altă carieră, altă slujbă. A intrat ca învățcel la meșterul lăcătuș Francisc Porsche din Cluj. El are gânduri mari. După ce a învățat aci meșteșugul un an de zile, vrea să meargă în străinătate, poate în Englitera, pentruca să învețe mai departe, apoi se întorce la Cluj și va întemeia o fabrică. Foarte cuminte se gândește și lucrează, acest judecător ungur. Și mai cuminte făcea, dacă se ducea ca copil la meșteșug. Tocmai aceea era boala ungarilor, că toți voiau să fie funcționari, cel puțin: la „varmeghie” scriitor... Și de boala asta se pare că și noi ne-am molipsit.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Direcțiunea Centrală C. F. R.
 Sibiu.

Aviz.

Se aduce la cunoștința onorabilului public, că vagoanele necesare pentru încărcarea mărfurilor de mare și mică greutate trebuie servite numai dela stațiunea în care se va încărca marfa, — tot deodată se vor depune la stație și scrisorile de trăsore relative la transporturile de îmbarcare.

Șeful Serviciului Comerciului
Mallitza, Director.

No. 452—1919.

Publicațiune.

Comuna Avrîg esarândează pe calea licitațiunei publice în 6 Iunie 1919, la 8 ore p. m., morile comunale pe periodul dela 1 Iulie 1919 până la 30 Iunie 1922.

Prețul strigărei: 6222 coroane și 5200 coroane.

Condițiunile mai de aproape se pot privi la primăria comunală.
Avrîg, în 20 Maiu 1919.

Primăria comunală.

Publicare.

Târgul de țară în comuna Săliște, județul Sibiu, să ține în 12 Iunie s. n. 1919 atât pentru mărfuri cât și pentru vite.

Săliște, la 25 Mai 1919.

Primăria comunală.

O mașină de îmblătit

cu mână, umblată și cu ciur și fără ciur, este de vânzare. Adresa vânzătorului se află la „Foaia Poporului” în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.

Esarândare de moară.

Comuna politică Tălmăcel esarândează pe calea licitațiunei publice moara sa proprie, mânăată de apă cu 8 pietre, pe 3 ani consecutivi și anume din 1 Iulie 1919 până în 30 Iunie 1922

Prețul de strigare 2765 coroane.

Vadiu 10%.

Condițiunile detaliate se pot vedea în cancelaria comunală.

Licitația se va ținea în 15 Iunie 1919, la 2 ore p. m., în cancelaria comunală.

Tălmăcel, la 18 Maiu 1919.

Primăria.

IVAN & JOANDREA

atelier mecanic de lăcătușerie

— SIBIU, strada Orezului No. 5 —

primesc spre executare tot felul de construcții și artă, instalații de apaduct, reparații de motoră pentru mașini de îmblătit, arat etc.; tot felul de cuptoare pentru bucătării din nou și reparații, precum și toate lucrările ce se țin de branșa lăcătușeriei.

Comandele se efectuează prompt, solid și cu prețuri moderate.

Cine știe ceva

de Zaharie Marinescu, caporal în Regimentul de honvezi 1/2, Comp. 2, Feldpost 304. A dispărut de pe frontul Italiei, în luna Septembrie 1917.

Cine știe ceva despre dânsul este rugat a înștiința pe Susana Z. Marinescu în Porumbacul de jos, județul Făgăraș.

Cărți

nouă de tot felul

Ilustrate

Gratulări

și Porturi

naționale

se află în mare alegere la

LIBRĂRIA

Foaia Poporului

Două mașini

de îmblătit (treerat), uzate, cu toate piesele lor, sunt de vânzare la Nicolae Pandrea, în Feleag, poșta Hașfalău, județul Odorheiu.

Mobile

1 odă de dormit în magahoni, 1 sofa antic, precum și alte mobile sunt de vânzare în Sibiu, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 26.

Casă de închiriat

cu local de bolts și crâșmă, curte mare cu acareturi aparținătoare, grădină de legume, de poame și vie, la stradă frecventată, depărtare de 15 minute dela gară, într-o comună românească frumoasă, este de vânzare, din cauza bătrânețelor. Adresa să află la Administrația Foli.

O moară

cu motor de benzin 16 puteri, 2 părechi de petri și țilindru cu sâte, e de vânzare sau de dat în arândă. A se adresa la Ioan Ilea în Topârcea Nr. 102, județul Sibiu.

S'a pierdut 2 cai

în 7 Maiu 1919, din comuna Rășinari, unul șarg (roșu) cu stea albă în frunte, celalalt negru cu urechea crestată. Cine l-a aflat este rugat a înștiința primăria din Rășinari.

Ca morar

cânt post la o moară cu site sau fără site, mânăată cu orice fel de motor sau cu apă. Am praxă bună. Adresa mea este: George Bura, Orăștie, strada Căstăului veche Nr. 24

S'au pierdut

2 libele de depuneri dela banca din Sebeș unul sub Nr. 683/II pe numele Teodor Vulcu I, Ioan de 7000 Cor., celalalt sub Nr. 684/II pe numele Maria măr. Oăpâlnar în suma de 2000 Cor. Cine le-a aflat este rugat să le predea în Răhău la Teodor Vulcu Nr 411, poșta Sebeș (Szászsebes) județul Sibiu.